

Advies van de Verenigde Benoemingscommissies voor het Notariaat

over het aantal in 2015 te benoemen kandidaat-notarissen, per taalrol

DE VERENIGDE BENOEMINGSCOMMISSIE VOOR HET NOTARIAAT,

werden bij brief van 16 oktober 2014 door de Minister van Justitie aangezocht advies te verstrekken over het aantal per taalrol te benoemen kandidaat-notarissen voor het jaar 2015. Zij hebben hierover beraadslaagd op 20 november 2014 (Nederlandstalig) en op 28 november 2014 (Franstalig) en het volgende advies verleend.

Gelet op het artikel 35, §2 van de wet van 25 Ventôse van het jaar XI op het Notarisambt, zoals gewijzigd door de wet van 4 mei 1999 en door de wet van 16 november 2009, volgens dewelke elke benoemingscommissie verplicht is elk jaar zijn advies te geven over het aantal, per taalrol te benoemen-notarissen.

De Commissie hebben kennis genomen van de overzichten, bezorgd door de diensten van de FOD Justitie, te weten:

- de gepubliceerde en te publiceren vacante plaatsen;
- de in 2014 goedgekeurde associaties;
- de mogelijkheden tot oprichting van nieuwe kantoren;
- de (medegedeelde) plaatsvervangingen;
- de namen van de notarissen die in 2015 de leeftijdsgrens bereiken;
- het aantal notariskantoren in België, opgedeeld per gewest.

Artikel 35, §2 van de organieke wet bepaalt de criteria waarmee dient te worden rekening gehouden:

- het aantal te benoemen notarissen-titularis;
- het aantal aangewezen plaatsvervangende notarissen;
- het aantal laureaten van vroegere sessies die nog niet geassocieerd of nog niet benoemd zijn;
- de behoefte aan geassocieerde notarissen.

Hetzelfde lid van het voormeld artikel bepaalt eveneens dat het jaarlijks te bepalen aantal voor de beide taalrollen het totaal van 90 niet mag overschrijden.

Er dient onderstreept dat de Wetgever bij wet van 16 november 2009, na onderzoek en beraadslaging binnen de parlementaire vergaderingen, dit maximum uitdrukkelijk heeft verhoogd van 60 naar 90.

I. Overzicht van de cijfergegevens.

De Verenigde Benoemingscommissie voor het Notariaat hebben zich bij hun advies gesteund op de hierna volgende cijfergegevens.

1. Het aantal notarissen in het Rijk, en hun taalverhouding.

Volgens de gegevens overgezonden door de FOD Justitie zijn er op dit ogenblik 1.231 notariële standplaatsen in het Rijk, waarvan de verdeling is als volgt:

TOTAAL	NL	FR	NL/FR
1.231	681	427	123 (*)

(*): waarvan 75 F en 47 N – 1 vacature

2. Aantal mogelijk op te richten nieuwe standplaatsen.

Het wettelijk toegelaten maximum notarissen bedraagt 1.219 tegenover 1.231 notarissen in functie. Op vandaag zijn er 59 notarissen in overtal ten overstaan van de maxima in de gerechtelijke arrondissementen. Daar staat tegenover dat er nog een (theoretische) mogelijkheid is om 47 standplaatsen bijkomend op te richten¹. Drie notariaten moeten worden opgericht als gevolg van associaties boven de 5 jaar.

Er dient te worden onderstreept dat door de gerechtelijke hervorming de toestand grondig is gewijzigd, althans theoretisch. Ingevolge de berekening per provincie is het wettelijk maximum aantal notarissen op meerdere plaatsen gedaald. Het totaal daalt van 1.253 naar 1.219² notarissen.

3. Aantal voorziene vacatures voor 2015 wegens leeftijdsgrens.

Volgens de gegevens overgezonden door de FOD Justitie zijn er op dit ogenblik 22 notarissen die de leeftijdsgrens bereiken in 2015, waarvan de verdeling is als volgt:

TOTAAL	NL	FR
22	14	8

4. Toestand van de laureaten kandidaat-notarissen.

Op 4 juli 2014 werd de lijst van de 77 kandidaat-notarissen van het examen 2014 gepubliceerd. Daardoor komt het sedert 2001 totaal aantal benoemde kandidaat-notarissen op 1.040 : 607 N en 433 F.

¹ Indien men de overtallen en de bijkomende oprichtingen laat compenseren, zijn er geen oprichtingen mogelijk.

² Indien de oude berekening per gerechtelijk arrondissement verder zou worden toegepast, zou het wettelijk maximum evenwel 1.265 zijn geweest.

Overzicht van de toestand van deze kandidaat-notarissen op 7 november 2014 :

	NL+FR	NL	FR
Benoemd tot notaris-titularis	494	291	203
Benoemd tot geassocieerd notaris	298	189	109
Benoemd tot notaris-plaatsvervanger	11	10	1
Totaal	803	490	313

Volgens de cijfers overgezonden door de FOD Justitie werden er in de loop van het jaar 2014 (tot op datum van begin september) 27 associaties aangegaan. Nog drie dossiers waren in behandeling. Men mag verwachten dat als gevolg van de nieuwe lichting 2014, nieuwe aanvragen zullen worden ingediend.

Er werden slechts 14 N en 2 F plaatsvervangingen medegedeeld. Er dient echter onderstreept dat de FOD niet alle plaatsvervangingen daadwerkelijk krijgt toegestuurd.

5. Toestand van de zogenaamde reserve aan kandidaat-notarissen.

Op 7 november 2014 bleven er 237 kandidaat-notarissen over die niet werden benoemd, noch tot notaris-titularis, noch tot geassocieerd notaris (plaatsvervaarders niet meegerekend).

De taalverhouding van deze "reserve" is:

117 NL en 120 FR

De evolutie van deze reserve is als volgt:

JAAR	TOTAAL	NL	FR
2005	131	76	55
2006	140	79	61
2007	143	79	64
2008	145	78	67
2009	152	88	64
2010	188	106	82
2011	213	120	93
2012	227	129	98
2013	239	128	111
2014	237	117	120

6. Het aantal houders van een stagecertificaat.

Volgens de gegevens bezorgd door de Nationale Kamer van Notarissen zijn er thans 1.365 houders van stagecertificaten die in aanmerking komen om deel te nemen aan het examen, waarvan de verdeling is als volgt:

TOTAAL	NL	FR
1.365	853	512

II. Advies over het globale aantal.

De Verenigde Benoemingscommissies nemen akte van het feit dat de Wetgever in 2009, na onderzoek en beraadslaging binnen de parlementaire vergaderingen, het maximum aantal kandidaat-notarissen uitdrukkelijk heeft verhoogd van 60 naar 90.

Ingevolge de voormelde gerechtelijke hervorming is het cijfer van het wettelijke maximum aantal notarissen weliswaar gewijzigd. De Verenigde Benoemingscommissies menen dat dit eerder een theoretisch wijziging is, doordat de berekening nu uitgaat van het bevolkingscijfer per provincie en de sleutel anders is. Ze zijn de mening toegedaan dat de leefbaarheid van de notariskantoren geval per geval concreet zou moeten worden onderzocht. Daarom wordt voorgesteld tijdens deze overgangperiode geen rekening te houden met de (theoretische) vermindering.

Gegeven het voor 2015 voorziene aantal vertrekkers wegens leeftijdsgrens, het gemiddelde aantal ontslagen per jaar dat blijkt uit het overzicht van de vacatures, de mogelijkheid om nog studies bij te creëren, de stijging van het aantal associaties, de evolutie in de reserve, zijn de Verenigde Benoemingscommissies van mening dat het globale aantal op 90 moeten worden vastgesteld.

III. Advies over de verdeling per taalrol.

De Verenigde Benoemingscommissies stellen vast dat in de voormelde overzichten de verhouding NL/FR nagenoeg constant dezelfde blijft: tussen de 55%/60% NL tegenover 45%/40% FR.

Anderzijds moet wel worden vastgesteld dat het aantal “niet benoemde” kandidaat-notarissen verhoudingsgewijs afwijkt van het algemeen gemiddelde:

- van de tot nu toe benoemde kandidaat-notarissen (607 NL en 433 FR);
- van de taalverhouding van de standplaatsen in het Rijk (681 NL, 123 FR/NL en 427 FR);
- van de taalverhouding van de houders van stagecertificaten (853 NL en 512 FR).

Daar tegenover staat dan weer dat de evolutie van de taalverhoudingen binnen de zogenaamde reserve over de jaren heen ook nagenoeg dezelfde is gebleven.

De Verenigde Benoemingscommissies zijn van mening dat de bestaande verhouding voor het aantal kandidaat- notarissen, zijnde 54 NL en 36 FR, voor het jaar 2015 kan worden gehandhaafd.

IV. Besluit.

De Verenigde Benoemingscommissies voor het Notariaat adviseren om het aantal te benoemen kandidaat-notarissen voor het jaartal 2015 vast te stellen op 90 (negentig), op te delen in 54 (vierenvijftig) voor de Nederlandse taalrol en 36 (zesendertig) voor de Franse taalrol.

Sophie MAQUET
Voorzitter

Jo BARET
Voorzitter

Stéphanie ANDRE
Secretaris

Leen DESTICKER
Secretaris